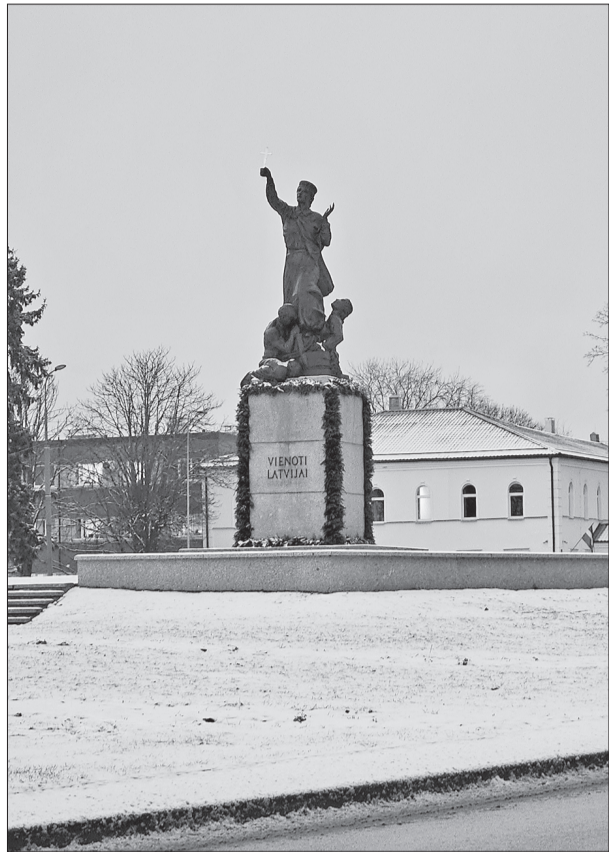

«Latgola ir peļņejuse regulāru i cylvāku vajadzēibom atbylštūšu satiksmi»

Ingas Kalvas-Miņinas foto

Inga Kalva-Miņina

Šis nedēļas sākumā iniciatīvu platformā ManaBalss.lv ir publicēta Ilzes Spergas, kuru zinām kā literāti, literatūrzinātnieci un latgaliešu valodas speciālisti, iniciatīva "Par ērtu un cilvēku vajadzībām atbilstošu sabiedrisko transportu no Rēzeknes uz Rīgu". "Ka Tev napateik, ka nu Rēzeknis iz Reigu pādējais! sabīdryskuo transporta reiss ir 16.19 st. i pyrmais reiss Rēzeknē ībrauc viņ 12.25 st., paroksti iniciatīvu par cylvāku vajadzēibom atbylštūšu sabīdryskū transportu nu Rēzeknis iz Reigu i atpakaļ!" savā Facebook kontā raksta Ilze Sperga.

Sabiedriskā transporta satiksme Latgalē jeb nokļūšana no Rēzeknes (vai citas Latgales vietas) uz Rīgu ir aktuāls problēmjaūtājums, kurš līdz šim ir bijis zināms visiem, bet ticis pieciests un apspriests vien lokālā līmenī. Mūsdienās, kad tik svarīgs ir pierobežas stiprināšanas jautājums, kad tik daudz runājam par Latgales konkurētspēju, daudzo papīru gūzmā neesam pamanījuši, ka ir jautājumi, kurus jau sen bija jārisināt. Vienmēr jābūt kādam, kurš pirmais uzdrošinās runāt skaļāk un beidzot pasaka, ka arī latgalieši vēlas sakārtotu sabiedriskā transporta sistēmu, kas ļauj būt mobīliem, dodoties uz galvaspilsētu un atpakaļ un plānojot savas ikdienas un darba gaitas.

Sazinājāmie ar Ilzi Spergu, kura pastāstīja vairāk par platformā ManaBalss.lv iesniegto iniciatīvu, uzsverot: «Es tikai bolsā pasaceju tū, kas sabīdreibai ir aktuāls, bet nateik rysnuots jau godus 20–30 stabili.»

«Beja laiks, kod braukuoju iz sātu ar stopim, beja ari Muižnieces mikroņu laiks, kod iz Reigu brauču, siežūt iz kūka taburetis mikroautobusa багаžnikā, ikdīnā braucu ar sovu mašynu, kai tū dora daudzi, bet dagvīlys duordeiba, pi styuris pavodamuos i faktiski dzeivei, bārnim, dorbam pagaisnyuotuos stuņdis navylynoj tū dareit bīži.

Grybātūs, lai par itū iniciatīvu izzynoj piec īspiejis plašuoka mierkauditorēja – ekonomiski aktīvi cylvāki, kas puorsavītoj itymā maršrutā. ManaBalss.lv ir tikai platforma, kurā var salikt kūpā parokstus, kas ir elektroniski aplīcnyuoti i der juridiski tuoluokai vierzeibai, bet lāmums šai kai tai ir juopjēm Satiksmis ministrejai i Autotransporta direkcejai. Nui, ari Latgolys pošvaļdeibom – īzastuot par sovīm īdzeivuojuojim i turistim. Pa vīnam mes asom kotrys par sevi, bet juocer, ka leluokā cylvāku kūpumā īzaklauseis i navarēs nūairēt ar tekstu «iedzīvotāji mums neprasa», kai sarakstē x.com maņ apgolvuojā ATD (Autotransporta direkcija – I.K.-M.).

«Tys, kū Latgolys pošvaļdeibu puorstuovi, vystycamuok, nav izdarejuši, ir sabīdryskuo transporta lobijs. Kuo guļ? Deļkuo iz Valmīru, Ventspīli, Līpuoju ir normala satiksme? Rēzekne i cytys Latgolys piļsātsys ir taidi pošī Latvejis centri. Rēzekne vyspuor ir ari vaļstspīļsāta, bet kas tei par satiksmi – atbraukt 12 dīnā, kab 16 jau braukt paceli?»

Kū dora Latgolys Planuošonys regions, Rēzeknis, Ludzys, Bolvu, Daugovpiļs, Preiļu pošvaļdeibys? Ite maņ rūnās sajiuta, ka tys ir taipat kai ar latgalīšu volūdys lītuojumū i īspiejom Latvejis vaļstī. Navys mums aizlīdz, bet mes sevi aizalīdzam i sev pošī naraugam izsist īspiejis, sok, kū ta es, maņ jau nikuo.

Iz Rēzekni ir juostaigoj regularim reissim nu reita, vokorā i pa dīnu. Labi, suokumā lai ir mikroautobusi, cikom ļauds pīrūn, bet Latgola ir taida pošā Latvejis daļa i ir peļņejuse normalu satiksmi, na dzeifīs pi styuris vokorā iz Reigu.

Deļkuo nu Līpuojis par 7–12 eiro var atbraukt ar ārtu ekspresi ar wi-fi, bezmaksas kopeju i vērtīs kinu, klauseifīs muzyku, struođuot sovā datorā, a nu Rēzeknis ir nazkaidi ubogu reisi pa dīnu, a vokorā paputkys voi vīsneica, ka gribi baudeit «Gora» koncertus?

«Golvonais īmeslis, deļkuo es par tū īsaruņuoju suokumā socialajūs teiklūs i piec Autotransporta direkcejis atbīžu kai privatpersona vieršūs pi Rēzeknis piļsātys i Rēzeknis nūvoda pošvaļdeibu, beja narealais kontrasts – vīnu dīnu es braucu nu Līpuojis kai boltais cylvāks, piec puors dīnu pa socialajim teiklim mekleju mašynu, kas 19! vokorā var aizvest pianistu i komponistu iz Reigu nu Rēzeknis. Tys beja pazemojūši. Tai navajag byut.»

«Piec tam saprotu, ka vīns bolss ir bolss, bet tei pošā suope jau ir symtim cylvāku. Deļtuo ari publicieju manabalss.lv iniciatīvu. Es naasu nikaida influencere i navibreju Tiktokā vai Facebook ikdīnā ar klipim, rīlim i cytu seve eksponiešonu, bet tī symti bolsu puors dīnu laikā pīruoda, ka sabīdreibai itys ir svareigi i suop. Es ceru, ka byus rysnuojums i apsūlu ar pyrmaim reita reissim aizbraukt iz Rēzekni, nūskaiteit pa ceļam voi golapunktā dzeju voi prozu, vokorā atbraukt atpakaļ.»

«Regiona atpaliceibu var maznyuot daudzūs veidūs, ari iztaisoņūt mugoru. Latgola ir peļņejuse regulāru i cylvāku vajadzēibom atbylštūšu satiksmi, a papraseit tū var pyrrom kuortom Latgola pošā – cylvāki i pošvaļdeibys.»

Uzraksteju ari īsnīgumu pošvaļdeibom, lai juos vieršās pi ATD. Var ari kotrys cylvāks snīgt pa taisnū ATD, bet maņ itūreiz pasaruodeja, ka vaicuojuoms ir par lelu i svareigu, na muna personeiga naierteiba. I itū vajadzātu definēt na kai specifisku Rēzeknis, bet vysys Latgolys problemu. Vīnkuorši ar koč kū juosuoc. Ludza, Kuorsova – vēļ trokuok. Bez mašynys kai dziļūs laukūs tu naesi nikas, bet tys nikaidā veidā naatbylšt na zaļajai dūmuošonai, ni ari regiona pierktspiejai.» Ilze Sperga.

* * *

Publicējam Ilzes Spergas iniciatīvu, par kuru platformā ManaBalss.lv šobrīd tiek vākti paraksti (trešdienas, 11. decembra, vakarā šo iniciatīvu bija parakstījuši 433 cilvēki).

Par ērtu un cilvēku vajadzībām atbilstošu sabiedrisko transportu no Rēzeknes uz Rīgu

«Pašreiz Rēzeknes un tās apkārtnes iedzīvotājiem, kā arī reģiona apmeklētājiem nav pieejama pilnvērtīga sabiedriskā transporta satiksme starp Rēzekni un Rīgu. Rīta reisi no Rīgas ierodas pārāk vēlu, lai jautu atbraucējiem pilnvērtīgi strādāt vai mācīties darba laikā, bet pēdējie reisi no Rēzeknes izbrauc jau pēcpusdienā, liedzot iespēju strādāt pilnu darba dienu, apmeklēt vakara kultūras pasākumus, atgriezties Rīgā pēc darba vai pilnvērtīgi izmantot brīvdienas Rēzeknē. Šī iemesla pēc nav iespējams Rēzeknē strādāt pilnu darba dienu, neierodoties iepriekšējā dienā vai neaizbraucot nākamajā dienā, kas komandējuma gadījumā katru reizi ir jāpierāda, iesniedzot attaisnojošus dokumentus: sabiedriskā transporta kustības sarakstus, kas liedz iespēju ierasties laikā un aizbraukt pēc darba laika.

Šāda situācija rada arī specifiskas problēmas tiem, kas strādā vai studē Rīgā – šajā gadījumā svētdienas pēcpusdienā jāatstāj mājas, lai vispār paspētu atgriezties Rīgā. Tas neveicina reģiona iedzīvotāju piesaisti un rada emigrācijas risku gan uz Rīgu, gan ārpus Latvijas. Esošā situācija veicina reģionālo atpalicību, samazina Latvijas iedzīvotāju mobilitāti un kavē Rēzeknes un reģiona potenciālu izmantot attīstības iespējas, mazinot iespēju piesaistīt speciālistus no Rīgas un tās apkārtnes. Gadu desmitiem nerisināta problēma sekmē sabiedrības distancēšanos, norobežošanas no valsts pārvaldes un valstiskuma idejas, vilšanas savās iespējās paust viedokli un tikt sadzirdētiem. Esošā situācija sabiedriskā transporta jomā spiež iedzīvotājus pajauties tikai uz saviem spēkiem un izmantot personīgo transportu, kas nav pieejams visiem un neatbilst ilgtspējīgas attīstības mērķiem un zaļajām iniciatīvām, pie tam vienam braucējam izmaksā salīdzinoši dārgāk, kā arī ilgā ceļā pie stūres pavadītās stundas liedz atpūsties vai strādāt.

Aicinu LR Satiksmes ministriju, Rēzeknes novada un Rēzeknes valstspilsētas pašvaldības vērsties pie Autotrans-

porta direkcijas ar konkrētu pieprasījumu nodrošināt – rīta reiss: Rīga–Rēzekne plkst. 6.00 un 8.00; vakara reiss: Rēzekne–Rīga plkst. 18.00 un 20.00. Šos reissus ieteicams organizēt kā ekspresi ar pieturām Rēzeknes un Viļānu autoostās, kā arī Jēkabpilī un Ogrē. Sākotnēji var tikt ieviesti ekspresreisi ar mazāku ietilpību, lai pielāgotos pasažieru pieprasījumam un sabiedrību pieradinātu pie regulāras satiksmes starp valstspilsētu un galvaspilsētu. Šāds risinājums ir reāli īstenojams un ekonomiski pamatots, jo atbilst iedzīvotāju vajadzībām, kā to ir pierādījušas nelegālo pārvadātāju iniciatīvas. Vienlaikus tas veicinās zaļāku pārvietošanās veidu un atslagos autoceļus, mazinot satiksmes negadījumu risku.

Regulāra un cilvēku vajadzībām pielāgota sabiedriskā transporta satiksme starp Rēzekni un Rīgu mazinās reģionālo nevienlīdzību un atvieglos iedzīvotāju mobilitāti. Tā ļaus Latvijas iedzīvotājiem pilnvērtīgi strādāt, mācīties un piedalīties kultūras pasākumos Rēzeknē un Rīgā, neizmantojot personīgo transportu un nepavardot pie stūres vairākas stundas. Šī iniciatīva palīdzēs arī Rīgā studējošiem un strādājošajiem Rēzeknes un apkārtnes iedzīvotājiem, samazinot spiedienu doties prom no mājām agrā svētdienas pēcpusdienā, tādējādi samazinot emigrācijas risku uz Rīgu vai ārvalstīm. Kopumā sabiedrība iegūs ilgtspējīgu risinājumu, kas veicinās reģiona ekonomisko un kultūrvides izaugsmi.»

Sociālajā platformā Facebook gan iedzīvotāji, gan arī no Latgales ievēlētie Saeimas deputāti izsaka savu viedokli saistībā ar šo iniciatīvu.

Einārs Ulcināns: «Jā, Rēzekni izbraukāt no Rīgas ar sabiedrisko pa vienu dienu vai pat vienkārši aizbraukt darīšanās ir problemātiski. Un tā tas ir bijis praktiski vienmēr, vismaz 30 pēdējos gadus. Pretējā virzienā gan pavisam cita situācija.»

Anželika Uminska Jurševica: «Nu, galu galā... Atbalstu! Jau labu laiku ceļu šo jautājumu soc.tīklos, jo tas nav normāli, ka pēdējais autobuss no Rēzeknes uz Rīgu iet 14.00, bet pēdējais vilciens 16.19!!!»

Linda Nemo: «Laba iniciatīva, bet varētu ielikt no Rēzeknes uz Rīgu vismaz brīvdienās pirms pusdienlaika. Sanāk, ka ekspresis ir 15:11 un tad jau pēc 16:00 otrs – tikai stundas atšķirība, kurā neredzu loģiku. Bet no rīta un pusdienlaikā nekā nav! Bet jebkurā gadījumā papildu reiss būtu ļoti labi!»

Edeite Laime: «Kod dzeivuoju Rēzeknē, ruodejuos, ka tikt paceli nu piļsātys piec dorbalaika beigu ir izalauzšonys ustobys cīneigys aizdavoms. Īspēt iz dorbalaika suokumu piec dareišonu Reigu īprīškejā vokorā – nareali. Niu, kod juoreikoj kaidys pasuokums reita pusē, lektoram viņ vari nūplateit rūkys, sokūt, ka nav variantu. Daīmama i dreīža sabīdryskuo transporta sistema Latvejā byutu sapyns. Es ari mozuok brauktu ar mašynu, ka byutu sabīdryskuo transporta rysnyuojumi. Ite pyrmais sūļs, kū var raudzeit dareit – atbalsteit iniciatīvu!»

Juris Viļums: «Paļdis, Ilze Sperga, par iniciatīvu! Paraksteju ari es. Jaunuo goda suokumā nūteikti planavuosim plašuoku sasatikšonu ar Autotransporta direkciju i Satiksmis ministreju, lai puorrunuotu vilcīņu i autobusu satiksmi nu Reigys iz Latgolu i preteajā virzīnī. Da tuo Tova paroksts iniciatīvai varātu dūt papyldu spēku vierzeibai iz prīšku.»

Anna Rancāne: «Jā, es ari pasaraksteju. Un apsaruņuoju ar satiksmis ministru, ka itys vaicuojuoms juorysynoj steidzeigi. Redz, Daugpilei dalīk vilcīņus!»

Par ManaBalss.lv

Bezpeļņas sabiedriskā labuma nevalstiskā organizācija «Sabiedrības līdzdalības Fonds», kas plašāk atpazīstama ar platformu ManaBalss.lv, ir dibināta 2011. gadā. Laikam ejot, tā kļuvusi par organizāciju, kura veido un attīsta digitālās demokrātijas rīkus, veicinot iedzīvotāju iesaisti politiskajos lēmumos.

ManaBalss.lv ikviena balsotāja identitāti apstiprina LR reģistrētas internetbankas vai eParaksts sistēmā. Iniciatīvas var ierosināt un parakstīt ikviens Latvijas pilsonis, kurš saņiedzis 16 gadu vecumu. Katra iniciatīva, kas atbilst ManaBalss.lv kvalitātes kritērijiem un platformā savāc vismaz 10 000 pilsoņu parakstus, nonāks Saeimā.

Pēc veiksmīgas autentifikācijas platforma ManaBalss.lv no šī pakalpojuma sniedzēja saņem personas vārdu, uzvārdu un personas kodu. Personas dati tiek saglabāti aizsargātās datubāzēs. Persona var veikt vienu balsojumu par katru iniciatīvu. Pēc Saeimas pieprasījuma parakstītāju dati tiek salīdzināti ar PMLP iedzīvotāju reģistru, lai noteiktu visu parakstītāju autentiskumu un atbilstību Saeimas kārtības rullja noteikumiem par kolektīvajiem iesniegumiem.

Informācija no www.manabalss.lv

«Projektu finansē Mediju atbalsta fonds no Latvijas valsts budžeta līdzekļiem». «Par projekta raksta «Latgola ir peļņejuse regulāru i cylvāku vajadzēibom atbylštūšu satiksmi» saturu atbild SIA «Vīetējā»».

MAF
Mediju atbalsta fonds